

Svar på regeringens utkast till lagrådsremiss

Länsjaktvårdsföreningarna i de fyra nordliga länen har valt att gemensamt svara på denna remiss. Detta svar gäller alltså Jägareförbundet Norrbotten, Jägareförbundet Västerbotten samt Jägareförbundet Mittnorrland.

Då älgutredningen sändes ut på remiss under fjolåret hade föreningarna mer eller mindre kritik att rikta mot dessa förslag. En förhoppning fanns att regeringens omarbetade förslag skulle leva upp till direktiven att det nya förvaltningsystemet skulle bli kostnadseffektivt och med en minskad administration. Tyvärr kan vi konstatera efter att ha läst detta att så inte blev fallet.

Genom en överbyggd administration både för myndigheter och ideella krafter så kommer detta system, som vi ser det, att bli dyrt och svåröverskådligt utan att kunna lösa de problem man har pekat på. De tre länsjaktvårdsföreningarna i norr måste därför definitivt avstyrka att detta förslag genomförs! I regeringens direktiv till utredaren fanns en skrivning om att utredaren skulle se på möjligheten att med mindre justeringar i dagens system förändra förvaltningen till det bättre. Denna möjlighet har inte nyttjats vare sig av utredaren eller av regeringen.

Vi inser behovet av justeringar i dagens system och beklagar att vi måste göra det ställningstagande vi gör, men vi ser ingen möjlighet att med smärre justeringar av förslaget undvika det vi ser som problem med förslaget. Från norr vill vi bestämt hävda att med den nu inrättade viltförvaltningsdelegationen i kombination med smärre justeringar av dagens system kommer man att få en bättre älgförvaltning utan att administration eller kostnader riskerar att skena iväg.

Vi vill här nedan peka på vissa punkter som har lett till vårt ställningstagande:

Kostnaden för förvaltningen:

I direktiven pekades på att förvaltningen skulle vara kostnadseffektiv. Både i utredning och i regeringsförslag har man pekat på ett ökat behov av pengar, bland annat för att arvoda förvaltningsområdesgrupperna. Man nämner en ökad kostnad på minst 20 miljoner kronor. Kostnaden för registrering av älgskötselområden ska öka. Dessutom införs fällavgifter på kalv. Man räknar med en höjd fällavgift för att nå de 20 miljoner man talar om. I de större länen med stor älgavskjutning kommer behovet av att höja dessa vara små eftersom man inte längre ska överföra pengar till viltvårdsfonden och dessutom kan ta ut fällavgift på kalv. De mindre länen med betydligt lägre älgavskjutning kommer därför att få bära hela denna kostnadsökning själva vilket kommer att leda till betydligt större differenser än idag mellan länen.

Det finns inte heller med någon som helst analys över vad som kommer att kosta pengar i systemet eller varför man har kommit fram till den eftersträlvade nivån på ytterligare 20 miljoner kronor! Förvaltningsområdesgrupperna kommer att vara arvoderade, men hur stor arbetsbelastning man räknar med finns ingen analys av.

Ökad administration:

Målsättningen var att minska administrationen och därmed kostnaderna. Det förslag man har till minskad administration är att slopa registreringen av A- licens, B-licens samt E-område. Samtidigt säger man i förslaget att de resurser som frigörs på Länsstyrelsen genom detta

istället ska läggas på att granska ÄSO-planer. Man anser också att Länsstyrelsen måste stärka sin kompetens för att klara av detta. Utöver det så tillkommer arvoderade ”semi-ideella” arbetsgrupper på 6-7 personer i varje förvaltningsområde. Enligt förslaget skall dessa grupper vara mycket aktiva, framförallt under pågående jakt genom uppföljning och till och med omfördelning mellan jaktlag under pågående jaktsäsong och besluta om eventuell avlysningsjakt inom förvaltningsområdet under slutfasen av säsongen. Förslaget på hur dessa ska jobba under jaktsäsong är oerhört arbetskrävande och riskerar att skapa konflikter mellan enskilda jaktlag samt mellan förvaltningsgruppen och enskilda jaktlag. Dessutom visar detta förslag en bristande tro på att man kan skapa långsiktigt hållbara älgförvaltningsplaner! Att ge möjlighet att under pågående jakt justera och ändra mellan jaktområden är inte heller ett incitament för att skapa seriösa skötselplaner på vare sig förvaltningsområdesnivå eller ÄSO.

Viltförvaltningsdelegationen (VFD) / Förvaltningsområdet (FVO) / Älgskötselområdet (ÄSO):

Det är en allvarlig brist i förslaget att VFD har lämnats utanför förvaltningsarbetet! Det måste vara en självklarhet att VFD har en aktiv och avgörande roll i förhållande till Länsstyrelse och FVO. Delegationen måste bland annat anta en länsplan för förvaltningen samt ha en revisionsfunktion gentemot FVO och Länsstyrelsen för att årligen kontrollera att intentionerna följer i det praktiska arbetet. I regeringens förslag sägs att Länsstyrelsen skall kontrollera och följa upp samtliga skötselplaner för ÄSO inom länet. Detta kommer att bli oerhört betungande administrativt och vi upplever det som att man i och med detta underkänner den föreslagna organisationen. Det naturliga vore att ÄSO-planer granskas av FVO. De planer som görs på FVO-nivå granskas sedan av VFD. Den enda gång en plan för ett ÄSO lyfts upp på länsnivå är då plan för ÄSO respektive FVO inte alls överensstämmer och man inte lokalt kan hitta någon lösning på oenigheterna. FVO har sedan en övergripande och rådgivande funktion gentemot de ingående jaktområdena. De ÄSO som finns har att upprätta en plan för sitt område som faller inom de ramar som ställs upp av FVO. Dessa planer ska vara övergripande och långsiktiga vilket innebär att FVO-gruppen inte ska ha möjlighet att under pågående säsong ingripa i jakten på enskilda jaktområden. FVO sätter också ramar och förslag rörande de områden som ligger utanför ÄSO.

Förvaltningen av älgen är en gemensam angelägenhet för markägare och jägare. För att skapa förutsättningar för ett samarbete krävs att detta sker på lika villkor. I de fall där man inte når enighet eller för alla parter acceptabla kompromisser borde det vara självklart att denna fråga förs upp till VFD som har det övergripande ansvaret för viltförvaltningen i länet. Att markägare i förslaget ges utslagsröst vid oenighet stärker inte viljan till samarbete från någon part.

Med en justering och tydligare mandat till de lokala samråden skulle istället dagens system kunna fortsätta fungera väl bl.a. med krav på att samrådet skall hantera all jaktmark i sitt område så att ÄSO inte lämnas utanför denna process. Detta kräver också att dagens regler om ÄSO justeras för att dessa inte heller medvetet ska kunna ställa sig utanför samrådet.

Oklarheter utanför ÄSO:

Regeringen har, till skillnad från utredningen, lämnat en möjlighet att skjuta vuxen älg utanför ÄSO. Vi har en viss förståelse för detta, men delar inte regeringens syn på hur detta på ett rättssäkert sätt ska kunna lösas i en bra älgförvaltning. En ”anmälan av jaktområde” enligt förslaget måste även det behandlas av Länsstyrelsen och någon form av kontroll att man har jakträtt eller godkännande av jakträttshavare/markägare på de marker man söker på måste göras samt att arealer stämmer. Någon form av register måste naturligtvis hållas på områden

eftersom tilldelning görs till dessa. Skillnaden mellan dessa områden och en registrering är endast att en anmälan ska vara kostnadsfri! Det finns en miniminivå för att bilda ett ÄSO men inga gränser vare sig uppåt eller neråt för att få ett ”anmält område” godkänt. Vad säger att inte också mycket stora områden anmäler in sig kostnadsfritt och tar en tilldelning istället för att besvara sig med att betala för en ÄSO-registrering och att ta fram en skötselplan? Den minskade administrationen runt detta hade man uppnått genom att slopa B-licenser och E-områden och tillåta att den första tilldelade älgen på ett A-licensområde var en kalv.

Jakten i renskötselområdet:

Regeringens förslag angående detta överensstämmer med utredningens vilket fick stöd från fyra remissinstanser. Förslaget är behäftat med många fel och brister både vad gäller beskrivning av dagsläget och gällande rättsläge. Förslaget löser på inga sätt dagens problem med dubbelregistrering. Det finns inga argument som visar att förvaltningen av älg inom detta område skulle förbättras. Det finns inte heller någon skrivning om hur man ser på statens roll som markägare/jakträtsinnehavare, vilket är helt avgörande för ett fungerande system i dessa områden. (Se bilaga 1)

Datasystem för älgförvaltning:

Det är med förvåning som vi konstaterar att inte heller regeringen vill fastslå att det enda rikstäckande system som uppfyller samtliga krav man har ställt på ett sådant och som är i praktiskt bruk idag inte ska användas. Istället vidhåller man att denna fråga ska utredas vidare! Vi förutsätter att denna fråga avgörs snarast, oavsett övriga beslut inom älgförvaltningen. Den samlade datan och den snabba återrapporteringen förbättrar älgförvaltningen framöver oavsett vilken modell av älgförvaltning man väljer att införa.

Med hänvisning till vad som ovan sagts så avvisar de tre länsföreningarna i norr detta förslag och förutsätter att detta avspeglas i det svar Jägareförbundet kommer att lämna till regeringen!

För Jägareförbundet Norrbotten
Robert Henriksson, ordförande

För Jägareförbundet Västerbotten
Torbjörn Lövbom, ordförande

För Jägareförbundet Mittnorrland
Sven Gunnar Sivertsson, ordförande

Synpunkter på utkast till lagrådsremiss över Älgförvaltningsproposition 2010.

6.5 Samernas jakt efter älg

Sammanfattningsvis kan sägas;

- att fyra remissinstanser har tillstyrkt utredarens förslag, nämligen Länsstyrelsen i Jämtlands län, Viltskadecenter, Jägarnas Riksförbund och Lantbrukarnas Riksförbund,
- att regeringens förslag i denna del överensstämmer med utredningens förslag,
- att förslaget är behäftat med många fel och brister såväl vad gäller beskrivning av nuläge som av gällande rättsläge,
- att förslaget varken löser de problem som ”dubbelregistrering” medför för älgförvaltning eller säkerhet vid jakt,
- att förslag som skulle kunna leda till en förvaltningen av älgstammarna inom området helt saknas,
- att statens roll som markägare/jakträttsinnehavare ovan odlingsgränsen och på renbetesfjällen inte beaktas.

UTDRAG UR REGERINGENS ”UTKAST TILL LAGRÅDSREMISS”

4 Den nuvarande älgförvaltningen

4.1 Gällande rätt

Samernas jakt efter älg

Fastighetsägaren har enligt 10 § jaktlagen jakträtten på den mark som hör till fastigheten. Enligt 25 § rennäringslagen (1971:437) har medlem i sameby emellertid rätt att jaga på utmark inom de delar av byns betesområde som hör till renbetesfjällen eller lappmarkerna när renskötsel är tillåten där. Medlem i sameby som tillfälligt uppehåller sig inom en annan samebys betesområde för renskiljning eller annat ändamål som har samband med renarnas skötsel får jaga i den samebyn för sitt uppehälle.

6.5

Samernas jakt efter älg

Regeringens förslag: Älgförvaltningssystemet ska gälla även i de delar av landet där medlem i sameby har rätt att jaga.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Länsstyrelsen i Jämtlands län, Viltskadecenter, Jägarnas riksförbund och Lantbrukarnas Riksförbund* tillstyrker förslaget. *Länsstyrelsen i Västerbottens län* menar att förslaget är svårt att genomföra i praktiken. *Statens fastighetsverk, Jordbruksverket och Skogsindustrierna* anser att ett mer detaljerat

förslag behöver tas fram och att konsekvenserna för samernas jakt bör utredas. *Länsstyrelsen i Norrbottens län* anser att avskaffandet av dubbelregistreringen kräver lagändring och att älgjakten måste anpassas till de rättigheter samerna har enligt rennäringslagen. *Sametinget* anser att det i och för sig är bra med ett transparent förslag, men avsaknaden av konsekvensanalyser medför att man inte kan inordna samisk jakträtt i detta system utan ytterligare utredning och tydliggörande. Det finns enligt *Sametinget* för närvarande inget alternativt system än dubbelregistrering av licensområden för att beakta samernas rättigheter. *Svenska Jägareförbundet* finner att resonemangen i betänkandet är relativt bristfälliga och att det förekommer slutsatser som förbundet uppfattar som tveksamma. De föreslagna förändringarna löser inte på något sätt de särskilda problem som dubbelregistreringen medför även om själva begreppet dubbelregistrering försvinner. Det krävs även en tydlig definition av hur markägarens och samebymedlems jakträtt får utövas i förhållande till varandra. *Svenska Samernas Riksförbund (SSR)* anser att utredningens förslag innebär att innehavare av jakträtt tvingas in i en form av samverkan, vilket innebär ett ingrepp i den enskildes rätt. Samisk jakträtt är skyddad mot tvångsförfoganden utan ersättning enligt 2 kap. 18 § regeringsformen. *SSR* anser vidare att det inte är utrett hur samebymedlemmarnas inflytande ska garanteras ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen. Det mest naturliga vore att registrera samebyarnas betesområde där som egna älgskötselområden. Det är inte heller utrett hur jakträtten ska garanteras på vinterbetesmarkerna.

Skälen för regeringens förslag

Jakträtten i renskötselområdet

Medlem i sameby får enligt 25 § rennäringslagen jaga på utmark inom de delar av samebyns betesområde som hör till renbetesfjällen i Jämtland eller lappmarkerna i Västerbottens och Norrbottens län. **Genom att utelämna det sista stycket "när renskötsel är tillåten där" har man gett en felaktig bild av rättighetens omfattning.** Jakträtten gäller på både statlig och privat mark och jakten får ske såväl till husbehov som till försäljning. Jakträtten ingår i den bruksrätt som renskötselrätten utgör och är underkastad de begränsningar som följer av jaktlagstiftningen. Samebymedlem har dock inte ensamrätt till jakten på dessa marker eftersom markägaren har den jakträtt som följer med äganderätten till marken. Det finns således en "dubbel" jakträtt. **Det faktum att flera olika parter äger jakträtt på samma mark är inget unikt för renskötselområdet, detsamma gäller på samägda fastigheter, samfälligheter, allmänningar mm. Det unika i detta område är däremot den särställning som bruksrätten ges gentemot den jakträtt som följer med markägandet.**

I betänkandet Jakt och fiske i samverkan (SOU 2005:116) behandlas frågan om grunderna för och omfattningen av samebymedlemmarnas och markägarnas jakt- och fiskerätt i lappmarkerna och på renbetesfjällen. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Det kan dock i sammanhanget nämnas att Girjas sameby i Norrbottens län våren 2009 stämt staten med yrkande i första hand att samebyn har ensamrätt till jakt och fiske inom den del av samebyns område som ligger på statens fastighet Gällivare kronoöverloppsmark 2:1 och att byn där har ensam rätt att förfoga över jakt- och

fiskerätten. I andra hand yrkas att rätten till jakt och fiske är delad mellan samebyn och staten och att byn gemensamt med staten ska ha förfoganderätt över jakt och fiske.

Det är tveksamt vad denna information har att tillföra.

Av 32 § rennäringslagen framgår att jakt- och fiskerätt på kronomark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen endast får upplåtas om det kan ske utan avsevärd olägenhet för renskötseln. Det krävs dessutom att upplåtelsen är förenlig med god viltvård eller fiskevård. Ett vidare krav är att upplåtelse kan ske utan besvärande intrång i samebymedlemmarnas rätt till jakt och fiske enligt 25 § rennäringslagen. Det är länsstyrelsen som beslutar om upplåtelse av statens mark på renbetesfjällen och ovanför odlingsgränsen. Upplåtelsen ska som huvudregel ske mot avgift, som fördelas mellan samebyn och samefonden. För mark inom dessa områden som ägs av annan än staten, liksom statens mark utanför dessa områden, gäller jaktlagstiftningens bestämmelser. **Ska detta tolkas som att jaktlagstiftningens bestämmelser INTE gäller på statens marker ovan odlingsgränsen och på renbetesfjällen?**

Nuvarande älgjaktssystem i renskötselområdet

I proposition 1986/87:58 om jaktlag m.m. konstateras att det förhållandet att varken samerna, **Samerna eller det samiska folket har ingen annan eller större rätt till jakt inom de berörda områdena än någon annan.** Den rätt som behandlas här tillkommer istället "yrkesgruppen" medlem i sameby. Anledningen till min benämning "yrkesgrupp" är att rätten utgörs av en bruksrätt som helt är sammankopplad med **bedrivandet av renskötsel.** de nyttjanderättshavare till vilka jakt upplåtits Den sistnämnda gruppen är ingen egentlig part i detta sammanhang, parten är istället staten i egenskap av markägare. Det är svårt att förstå logiken i att regeringen här gör en **åtskillnad mellan markägare – staten respektive privata markägare.** eller de privata markägarna har en oinskränkt jakträtt inom sina respektive jaktområden innebär särskilda problem vid övergång till enbart licensjakt. I propositionen föreslogs därför ett system som innebär att licensområdena får överlappa varandra på samma sätt som jakträten gör.

För de samebyar som har betesrätt ovanför odlingsgränsen, fjällsamebyarna, innebär detta att som licensområde för varje sameby inregistreras byns hela betesområde ovanför odlingsgränsen. Inom detta större licensområde registreras särskilda licensområden omfattande den privatägda marken. För registrering av betesområdet står samebyn som sökande. Registreringen av privatmarken som licensområden sker på ansökan av markägarna. **Detta hanteras olika mellan de tre berörda länsstyrelserna; Norrbotten: Hela samebyns året-runt marker registreras på samebyn, all statlig mark reistreras på markägaren staten via länsstyrelsen och den privata marken registreras på respektive markägare.**

Västerbotten: Hela samebyns året-runt marker registreras på samebyn, all statlig mark som upplåts till sk ortsbojaktlag registreras på markägaren staten via länsstyrelsen och den privata marken registreras på respektive markägare.

Jämtland: Hela samebyns året-runt marker registreras på samebyn, INGEN statlig mark reistreras på markägaren staten via länsstyrelsen, istället ges tilldelning till sk ortsbojaktlag från berörd samebys tilldelning. På renbetesfjällen finns ingen privat mark.

Det ankommer på länsstyrelsen att besluta om registrering av licensområdena och om tilldelning av älg till respektive område. Det kan enligt propositionen inte undvikas att dubbelregistreringen gör det svårare att bestämma tilldelningen.

Länsstyrelsen är hänvisad till en skälighetsbedömning. Det som måste ske är en fördelning av den totala älg tilldelningen för hela betesområdet ovanför odlingsgränsen mellan å ena sidan samebyn inklusive de nyttjanderättshavare som får tillstånd att jaga på kronomarken och å andra sidan jakträttshavarna på de privata markerna. Denna fördelning leder till att jakträttshavarna på de enskilda markerna inte kan göra anspråk på att själva få hela den tilldelning som annars skulle svara mot 35 deras markinnehav. Med andra ord ska samebyns tilldelning bestämmas dels med hänsyn till älgproduktionen på kronomarken, dels med hänsyn till att samerna också har rätt att jaga på den privatägda marken.

När länsstyrelsen beslutat om tilldelningen beslutar den också om upplåtelse av älgjakt på kronomarken genom att bestämma dels vilka områden som ska upplåtas, dels hur stort antal och vilka slags djur som ska få skjutas inom dessa områden. Hänsyn måste tas till samernas jakträtt på de upplåtna områdena. Nyttjanderättshavarna får alltså skjuta ett mindre antal djur än vad som svarar mot de upplåtta områdenas storlek och kvalitet. Dessa "nyttjanderättshavare" jagar på mark upplåten av staten och nyttjar m a o en del av markägaren statens del av tilldelningen. I detta sammanhang borde avhandlas fördelning mellan markägaren staten och berörd sameby, inte ortsbojaktlag kontra samebymedlemmar.

I propositionen behandlas vidare hur det skulle vara möjligt att undvika säkerhetsproblem när olika grupper jagar på samma mark. För att få en från säkerhetssynpunkt godtagbar jakt bör det undvikas att samerna jagar över hela sitt licensområde samtidigt med jaktlagen på upplåten kronomark och på privatmark. En lösning på problemet är enligt propositionen att i samförstånd med samer och andra jakträttshavare göra en geografisk uppdelning. Det naturliga är i sådant fall att samerna jagar på den del av kronomarken som inte har upplåtits till andra jägare. Den andra möjligheten är att bestämma skilda jakttider för de olika jaktlagen. Det kan förutsättas att det i första hand blir fråga om att bestämma skilda jakttider för samerna och nyttjanderättshavarna på kronomarken. Om samerna inte räknar med att kunna fälla hela sin tilldelning på kronomarken utanför de upplåtta områdena bör samebyn begära att länsstyrelsen beslutar om en uppdelning av jakttiderna. Det kan naturligtvis också bli nödvändigt att bestämma en jaktidsfördelning som omfattar även jaktlagen på den privata marken.

I propositionen behandlades även skogssamebyarnas situation. Det pekades på att den föreslagna lösningen för dem innebär att hela betesområdet registreras som samebyns licensområde. Den rätt till jakt som samebymedlem har med stöd av renskötselrätten är en personlig rätt som inte kan försäljas, upplåtas eller överlåtas. Med detta följer också att samebyn inte är behörig att företräda samebyns medlemmar i jaktliga frågor och rätteligen inte heller registrera samebymedlemmarnas älglicensområde. Inom detta skulle dessutom licensområden för numera Sveaskog AB och de privata markägarna behöva registreras. I propositionen betonas vidare att det bör vara möjligt att förhandlingsvägen klara ut olika praktiska problem.

Syftet med förslaget är enligt propositionen inte annat än att lägga fast vissa principer som kan ligga till grund för överenskommelser mellan berörda parter. Det bör

ankomma på länsstyrelsen att svara för att nödvändiga överläggningar kommer till stånd. Förslaget innebär inte något hinder mot exempelvis en överenskommelse om att samerna ska ta ut sin älgutdelning inom ett eller flera avgränsade jaktområden inom samebyn. En sådan lösning kan kombineras med skilda jakttider så att också andra jaktlag kan jaga på området eller områdena.

Sådana överenskommelser bör underlättas av att överläggningarna kan ske med utgångspunkt i ett system som förutsätter att alla berörda parter lämnar sitt bidrag till att jakten organiseras på ett lämpligt sätt.

I propositionen förutsätts att fjällsamebyarna liksom hittills kommer att bedriva all älgjakt ovanför odlingsgränsen. Det finns emellertid inte något principiellt hinder mot att även nedanför odlingsgränsen tillämpa den förordade ordningen med ”dubbelregistrering” av licensområden. Skulle en sådan jakt bli aktuell bör den tas upp till diskussion och övervägande i varje enskilt fall. 36

Under perioden 1 oktober – 30 april får rensköttsel även bedrivas ”I övriga delar av lappmarken nedanför odlingsgränsen,” Samebymedlemmar kan m a o kräva att få bedriva älgjakt inom dessa områden och under ovan angiven tidsperiod. I nuläget krävs ett beslut från länsstyrelsen – inga sådana beslut har fattats.

Det framtida älgjaktssystemet i rensköttselområdet

Älgskötselområden

Naturvårdsverket rekommenderar i sina allmänna råd att älgskötselområden bildas på renbetesfjällen och ovanför odlingsgränsen. Det har dock hittills bara bildats ett älgskötselområde, på renbetesfjäll i norra Jämtland. Som framgått tidigare föreslås nu ett system för älgförvaltningen som är ekosystembaserat. I ett sådant system måste alla parter delta och gemensamt verka för att nå de mål som ställs upp. Samernas jakträtt innebär att de, liksom övriga jakträttshavare, måste ges möjlighet att delta i förvaltningen av älgen och att de, liksom andra som vill jaga älg, måste ta sitt ansvar för en ekosystembaserad förvaltning av älgen. Detta ansvar borde rimligen i första hand åvila markägare och samebymedlemmar och först i en förlängning de som jagar på upplåten mark. Regeringen delar därför utredningens uppfattning att det saknas skäl att undanta någon del av landet från möjlighet till registrering av älgskötselområde.

Det är en uppgift för samtliga jakträttshavare att samverka för att registrera älgskötselområden. I likhet med vad som anfördes när licensjakten infördes bör länsstyrelsen ha ett ansvar för att nödvändiga överläggningar kommer till stånd. Länsstyrelsen får nu ett än mer uttalat ansvar för uppföljning av älgförvaltningen. Detta bör dock gå att kombinera med uppdraget att förvalta jakten inom vissa områden ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen. Statens fastighetsverk måste som förvaltare av skogen också vara delaktig i älgförvaltningen. I nuläget sitter länsstyrelserna på ”två stolar”, dels som förvaltare av jakten på statens mark och dels som myndighet. Ett sätt att renodla de olika intressena skulle kunna vara att uppdra till Statens Fastighetsverk att helt ikläda sig markägarrollen, dvs förvalta alla nyttigheter som följer med markägandet och ansvara för de skyldigheter som följer med detsamma. Med denna fördelning skulle länsstyrelsen sannolikt kunna fullgöra sitt uppdrag som tillsynsmyndighet på ett bättre sätt. Ett visst område bör endast kunna registreras som ett älgskötselområde, någon möjlighet att registrera samma mark för

olika områden bör därför inte finnas. Utifrån detta att man skriver ”bör”, vad gäller för den samebymedlem som meddelar länsstyrelsen att han/hon vill jaga inom sitt vinterbetesområde mellan Lappmarksgränsen och odlingsgränsen? Kommer begäran avslås eller medges denne rätt att bedriva älgjakt inom berörda älgskötselområden med egen tilldelning.

Älgmarken utanför älgskötselområdena

Regeringen föreslår i avsnitt 6.3 att jakt på vuxen älg ska få bedrivas även på mark som inte omfattas av ett älgskötselområde. Någon registrering av området sker inte, men jakträttshavaren ska före jakten anmäla till länsstyrelsen att älgjakt kommer att bedrivas. Länsstyrelsen fastställer den minsta areal som krävs för jakt på vuxen älg och kalv. Liksom idag kan såväl markägare som samebymedlem komma att jaga älg på samma mark. De säkerhetsproblem som råder idag har regeringen inte för avsikt att åtgärda. Det krävs därför även i fortsättningen att länsstyrelsen tar hänsyn till denna dubbla jakträtt när den fastställer minsta areal för älgjakt på renbetesfjällen och i lappmarkerna. Liksom idag gäller att det måste ske en fördelning mellan markägarna och samebyn av det totala antalet älgar som får fällas på renbetesfjällen och i lappmarkerna. Jakträttshavarna på den privata marken kan därför inte heller i fortsättningen göra anspråk på att själva få fälla det antal älgar som annars skulle svara mot deras markinnehav. Den minsta areal som krävs för att få fälla en vuxen älg eller en kalv måste därför vara större på renbetesfjällen och i lappmarkerna än som skulle vara fallet om det inte förelåg en dubbel jakträtt.

Det förefaller naturligt att samebyn anmäler hela sitt betesområde för älgjakt. Hur många älgar som samebymedlemmarna totalt får fälla blir beroende av hur stor areal länsstyrelsen bestämt att det krävs för jakt 37 38 6.6 efter älg inom olika delar av betesområdet. Samebyn har med dagens älgjaktssystem normalt registrerat hela sitt betesområde **Detta är fel, idag har de flesta samebyarna registrerat hela sitt året-runt område.** som ett licensområde och får fälla de tilldelade älgarna var de vill inom området. I fortsättningen får inte fler älgar fällas inom de olika delarna av betesområdet än som följer av länsstyrelsens beslut om minimiareal respektive område. Denna förändring är en nödvändig del i att få till stånd en ekosystembaserad älgförvaltning och kan komma att påverka samebyns planering av älgjakten. **Detta är en mycket märklig formulering i och med att de allra flesta samebyarnas året-runt marker omfattar många 100 000 hektar och länsstyrelserna aldrig gjort någon uppdelning av samebyarna med delområden med separata älg tilldelningar. Istället bedrivs huvuddelen av samebymedlemmarnas älgjakt på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt. Ekonomi påverkar m a o såväl var huvuddelen av älgarna fälls som vilka djur som i första hand fälls.**